

Н. С. Прокопенко

МОНОГРАФІЯ «ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА»

РЕЦЕНЗІЯ

Рецензована монографія присвячена дослідженню питань податкового регулювання економіки агропромислових підприємств. Актуальність праці безсумнівно й зумовлена потребою дослідження змін податкової політики країни відносно агропромислового виробництва і оцінки впливу цих змін на економічний розвиток агропромислової сфери для визначення шляхів забезпечення стабільного економічного зростання, оскільки міняється сам зміст економічної політики.

Роботу вигідно відрізняє комплексний підхід до вивчення процесів податкового регулювання економіки господарюючих суб'єктів агропромислової галузі, сучасного стану податкової системи, особливостей реформування податкових відносин в агропромисловому секторі України, передусім у частині розроблення тих основних складників економічної політики, які спрямовані на досягнення стабільного розвитку.

Основну увагу приділено соціально-економічному змісту податків, зокрема, природі податків, їх класифікації та показано еволюцію теорії оподаткування. Подано особливості управління процесом оподаткування підприємств: функціональні складові управління оподаткуванням; методи податкового регулювання виробництва; напрями оптимізації оподаткування. Досліджено сучасний стан податкового навантаження агропромислових підприємств, вплив змін у податковій системі України на економіку агропромислового виробництва, регіональні особливості в оподаткуванні. Викладені засади податкових регуляторів дають змогу на принципово новій методологічній основі удосконалювати оподаткування агропромислових підприємств для забезпечення економічного зростання країни.

У першому розділі монографії розглядаються теоретичні аспекти податкового регулювання економіки агропромислових підприємств. Вона містить спробу узагальнення теоретичних підходів до проблем виникнення податків і податкових систем, визначення підходів, що найбільш реалістично із сучасної точки зору описують процес еволюції податків. Схарактеризовано процес управління оподаткуванням підприємств, удосконалено методичні підходи щодо податкового регулювання економіки господарюючих суб'єктів.

У другому розділі монографії, присвяченому методологічним основам податкового регулювання виробництва агропромислового сектору, пріоритетне місце відведене аналізу тенденцій розвитку оподаткування в суспільному відтворенні. Визначено регулюючий зміст податкових умов розвитку виробництва. Формування механізму податкового регулювання є необхідним елементом здійснення переходу

до поступового економічного розвитку. За допомогою податкового регулювання можна створити рівні умови всім функціонуючим суб'єктам залежно від результатів їхньої діяльності і від пріоритетності в галузевій структурі економіки. Разом з цим, посилюватиметься взаємозв'язок між виробництвом і споживанням. В українській економіці цей взаємозв'язок реалізується недостатньо і причиною тому є неадекватна система економічних важелів, важливим складником якої є податкова система.

У третьому розділі дається оцінка податкового навантаження підприємств АПК, результати якої свідчать про наявність значної кількості проблем, властивих чинній в Україні системі оподаткування, які відповідно позначаються на динаміці виконання планових надходжень до зведеного бюджету України та перманентному зростанні податкового боргу. Це дає підстави оцінити фіскальну функцію податкової системи як неефективну, а систему фіскального планування — як недосконалу.

Поглибленому вивченню впливу потенціалу податкового регулювання на економіку АПК на основі науково-теоретичних і практичних підходів присвячено четвертий розділ монографії. Окремі зміни, внесені до вітчизняної системи оподаткування, не мають системного характеру і не свідчать про створення регулюючого податкового механізму, здатного сприяти якісному економічному зростанню як в агропромисловому секторі, так і в Україні в цілому. До теперішнього моменту податки не вдалося перетворити на засоби стабілізації економіки, на тривалу перспективу і в регулятор виробничої сфери — основної податкової бази.

Зниження податкового тягаря у сфері матеріального виробництва має бути компенсоване продуманою і збалансованою системою заходів із недопущення скорочення доходів державного бюджету, що зумовило розробку заходів по сприянню виведення економічної системи на траєкторію стійкого розвитку. Цим питанням присвячено п'ятий розділ.

Наукові положення, що представлені в монографії ілюструються фактичним матеріалом і результатами дослідження практики діяльності господарюючих суб'єктів агропромислового комплексу. Виходячи з аналізу досліджуваної проблеми, обґрунтовуються напрями вдосконалення формування механізму податкового регулювання для активізації економічного розвитку агропромислового виробництва.

Монографія за своїм змістом демонструє творчий підхід до актуальних проблем сьогодення, дає поштовх для розроблення важливих проблем податкового регулювання агропромислового виробництва, а також має теоретичне і практичне значення.

Рецензент: М. Й. Малік, доктор економічних наук, академік УААН, завідувач відділення соціально-економічних проблем села Національного наукового центру "Інститут аграрної економіки"